

Nededžan

OBČASNÍK O ŽIVOTE NEDEDZE • Ročník III. • Číslo 4/2010 • NEDECZ 1384

Ten čas uteká a uteká a my nie a nie ho zastaviť. Ani nie zastaviť, ale keby sa to dalo ho aspoň pribrzdiť. Nevie, kam sa stále tak

Neúprosný

čas ...

ponáhľa. Už je ako my, ľudia, tiež stále niekam utekáme. Ukážme mu, aspoň teraz, na Vianoce, že vieme pribrzdiť. Nielen pribrzdiť, ale aj zastaviť. Zastaviť a vychutnať si vzácne chvíle pohody, radosti, blízkosti.

Nech si ten nezbedník, čas, uteká kam chce. My, ľudia, sme zastali, sme doma, sme pri vianočnom stromčeku a sme šťastní.

Toto vám z celého srdca prajeme.

redakčná rada

Nech šťastie prinesú sviatky

*vianočné,
nech naplní každého čaro
polnočné.*

*Nech rodina zasadne
spolu
k prestretému
štedrovečernému
stolu.*

Vianoce – sviatky rodiny

Na Vianoce sa zvyknú vrátiť domov všetci členovia rodiny. Aj tých, ktorí sú veľmi ďaleko, to ťahá späť domov. V každom z nás žijú spomienky na pekne prežité Vianoce, a tie sa najčastejšie spájajú s naším detstvom, ktoré sme prežili v rodine.

Vianočné sviatky dokážu veľa urobiť pre upevnenie a obnovu rodiny. Veď tieto sviatky možno nazvať sviatkami rodiny. Sám náš Pán Boh im dal tento rodinný charakter. Lebo zariadil, aby sa jeho jednorodený Syn - „Slovo“, ktoré sa „stalo telom“ (Jn 1,14) – narodil ako dieťa (Lk 2,12). A ešte predtým zariadil, aby sa „Boží Syn“ (Lk 1,35) narodil v rodine Jozefa a Márie (Mt 1, 24). A tak už na prvé Vianoce Boh potvrdil, že si praje, aby každé dieťa malo svoju matku a svojho otca.

Prajem všetkým rodinám filiálky Nededza, aby šťastne a s radosťou prežili vianočné sviatky. Nech ich v pokoji a šťastne prežijú aj neúplné rodiny, starí a chorí.

Napokon všetkým v Nededzi želám, aby popri darčekom pod stromčekom, nezabudli sme byť jeden pre druhého darom svojou pomocou a pozornosťou.

Pavol Kalabus
správca farnosti

Vianoce

*Vianoce sú, keď sme spolu,
keď rodina sadá k stolu.*

*Mamka, ocko, detičky,
dedkovia aj babičky.*

*Vianoce sú od Ježiška dal
nám lásku do balička.*

*Bolo jej dosť. Dostal každý, rozdelil ju raz a
navždy.*

Medzi ľuďmi, kvietocky, zvieratká aj včeličky.

Kúsok lásky zo srdiečka, ukry aj ty do balička.

*Vinšujem vám Vianoce, aby ste mali štyri
ovce.*

*A tie štyri ovce, štyri barany, to je krdeľ
neslýchaný.*

*Vinšujem vám smele všetkým vesele:
sedliakom vrece, plné na plece,
pastierom kaše a kravám paše,
sviniam žaluďu, nech tučné budú.*

Uznesenia ObÚ v Nededzi – č. 7, 8 a 9

Uznesenie č. 7 zo dňa 4. 10. 2010:

Obecné zastupiteľstvo v Nededzi

a) berie na vedomie:

1. informáciu o prácach na miestnom potoku pri odstraňovaní škôd po povodní
2. informáciu o prácach pri dokončení miestnych komunikácií v lokalite Záplotie
3. informáciu o plnení harmonogramu prípravy volieb do orgánov samosprávy obcí
4. informáciu o využití a záujemcovi o Priemyselnú zónu
5. stanovisko ZMOS-u k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o miestnych daniach a poplatku
6. informáciu o možnosti čerpať fin.prostriedky cez LEADER na ďalšie projekty
7. oboznámenie sa s výsledkom prieskumu občanov za výstavbu kostola a doporučuje, aby sa s touto problematikou zaoberalo budúce OZ

b) schvaľuje:

1. doplnený program Obec. zastupiteľstva
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0
2. overovateľov zápisnice – Miroslav Cesnek a Milan Drábik
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0
3. VZN č. 2/2010 o hlasovaní obyvateľov obce (miestne referendum) o podmienkach organizovanie zhromaždenia obyvateľov obce
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 1
4. Smernicu o vybavovaní sťažnosti
Hlasovanie: Za – 6 Proti – 0 Zdržal sa – 0

Uznesenie č. 8 zo dňa 8. 11. 2010:

Obecné zastupiteľstvo v Nededzi

a) berie na vedomie:

1. informáciu o stretnutí starostov v rámci MTD
2. informáciu o stretnutí starostov v rámci Združenia Horného Považia
3. návrh rozpočtu na r. 2011 – 2013
4. informáciu v súvislosti s Priemyselnou zónou

c) schvaľuje:

1. program Obec. zastupiteľstva
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0
2. overovateľov zápisnice – Jozef Bíroš a Ing.Miloš Janek
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0
3. vznik oblastnej organizácie v zmysle zákona č.91/2010 Z.z. o podpore cestovného ruchu a dáva súhlas aby sa obec Nededza stala jej riadnym členom.
Hlasovanie: Za – 6 Proti – 0 Zdržal sa – 0
4. Ústrednú a dielčie inventarizačné komisie pre vykonanie inventarizácie dlhodobého a drobného majetku
Hlasovanie: Za – 6 Proti – 0 Zdržal sa – 0

5. žiadosť OŠK Nededza o navýšenie dotácie pre všeobecné prospešné činnosti a podujatia pre rok 2010 vo výške 1702,- EUR
Hlasovanie: Za – 6 Proti – 0 Zdržal sa – 0
6. úpravu rozpočtu na r. 2010
Hlasovanie: Za – 6 Proti – 0 Zdržal sa – 0
7. použitie Rezervného fondu vo výške rozdielu medzi príjmami a výdavkami rozpočtu r.2010, nakoľko očakávané prefinancovanie z PRV-NFP bude prechádzať do r. 2011.
Hlasovanie: Za – 6 Proti – 0 Zdržal sa – 0

c) ukladá:

1. vykonať inventarizáciu dlhodobého a drobného majetku do 30 dní
Termín: v texte Zodpov.: predsedovia komisií
2. zverejniť „Návrh rozpočtu na r.2011 – 2013 po dobu 15 dní v obecnej tabuli
Termín: ihneď Zodpov.: Slotová
3. pripraviť akciu „Mikuláš“ na 5. 12. 2010 o 16.00 hod.
Termín: v texte Zodpov.: pracovníci OÚ+DOHZ

Uznesenie č. 9 zo dňa 22. 11. 2010:

Obecné zastupiteľstvo v Nededzi

a) berie na vedomie:

1. stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu viacročného programového rozpočtu obce na r. 2011 – 2013
2. predložený rozpočet na r. 2012 – 2013
3. návrh zmluvy f.Apko servis o protikoróznej ochrane miestnych plynovodov
4. stanovisko spoluvlastníkov k výkonu vlastníckeho práva k par.č. 564/75 k. ú. Nededza

d) schvaľuje:

1. program Obec. zastupiteľstva
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0
2. overovateľov zápisnice – Miroslav Cesnek a PhDr. Peter Vajda
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0
3. žiadosť OŠK Nededza o poskytnutie dotácie z rozpočtu obce Nededza na všeobecne prospešné činnosti a podujatia na r. 2011
Hlasovanie: Za – 6 Proti – 0 Zdržal sa – 0
4. predložený rozpočet na rok 2011
Hlasovanie: Za – 6 Proti – 0 Zdržal sa – 0
5. žiadosť f.VIX, s. r. o., Žilina o vydanie individuálnej licencie na VHP pre r. 2011
Hlasovanie: Za – 6 Proti – 0 Zdržal sa – 0

c) ukladá:

1. zverejniť rozpočet na r. 2011 – 2013 po dobu 15 dní v obecnej tabuli
Termín: ihneď Zodpov.: Slotová
2. pripraviť stanovisko obce na požiadavku spoluvlastníkov pozemku par. č. 564/75
Termín: do 15. 12. 2010 Zodpov.: Obecný úrad

Vianočné pranostiky

24. 12. – Štedrý večer

- Aký je čas na Adama a Evy, také budú nasledujúce dni.
- Keď je na Štedrý večer hmla, bude plané počasie.
- Štedrý večer každému je milý, dá vraj pánboh vína, požehná v obilí.
- Ak je na Štedrý deň mnoho hviezd, bude mnoho vajec.

25. 12. – Božie narodenie

- Keď na Narodenie Krista pršať začne, za štyri týždne počasie bude mračené.
- Keď na Vianoce pokryté sú polia snehom, môžeš na Veľkú noc sedieť pod košatým stromom.
- Keď je hus na Vianoce na blate, na Jozefa bude na ľade.
- Biele Vianoce, zelená Veľká noc.
- Aký je čas na vianočný deň, taký má byť aj budúci január.
- Kofko sa ukáže prvý sneh pred Vianocami, toľko bude trvať po Vianociach.
- Lahodný a teplý čas na Vianoce je znamením, že zima bude dlho trvať.
- Lepšie Vianoce treskúce nežli tekúce.
- Jasné Vianoce, tmavé stodole.
- Keď je na Štedrý deň veľa hviezdíček, na budúci rok je veľa kureniec.
- Keď je na Štedrý deň mnoho hviezd, je mnoho zemiakov.
- Ak sú dažde, teplo v hody, nedobry rok za tým chodí.
- Keď dvadsiateho piateho svieti slnko len toľko, čo gazda koňa oširuje, bude dobrá úroda zeme.

26. 12. – sv. Štefan

- Keď svätý Štefan blato vyfúkal, bude pekná jar.
- Na svätého Štefana každý sa má za pána.
- Keď duje vietor na Štefana, bude víno budúceho roku plané.

1. 1. – Nový rok

- Čo na Nový rok, to po celý rok. internet

OZNAMY

Obecný úrad oznamuje občanom, že počas januára 2011 je daňovník dane z nehnuteľnosti povinný nahlásiť zmeny takých skutočností, ktoré Vám prebehli počas roka 2010 a sú rozhodujúce na vyrubenie dane z nehnuteľnosti. Za zmeny skutočností rozhodujúcich na vyrubenie dane sa považujú napr. zmena v užívaní stavby, nadobudnutie pozemku, alebo stavby do vlastníctva, alebo ich predaj.

ZAMYSLIME SA...

**Neporiadok, flaše, smeti,
to dnes asi veľmi letí.
Keď chceš doma čisto mať,
smeti treba vyhádzať.
Čo na tom, že mimo svojho humna,
to ťa už veru nezaujima**

Obecná matrika

Láska rodí vždy len lásku. (SOFOKLES)

UZRELI SVETLO SVETA

Kubíková Michaela 29. 9. 2010
Muchova Timea 3. 11. 2010

NAVŽDY NÁS OPUSTILI

Mravec Ján 5. 4. 1935 – 24. 10. 2010
Sklenárová Božena 29. 11. 1946 – 1. 11. 2010
Martinček Ján 13. 8. 1932 – 28. 11. 2010
Janík Jakub 25. 7. 1943 – 5. 12. 2010

Historické okienko

Vážení a milí spoluobčania, blížia sa Vianoce. Najkrajšie sviatky sú za rohom a otvárajú naše srdcia láske a porozumeniu. Aj v tomto čísle Nededžana nesmie chýbať Historické okienko, ktoré obohacuje naše vedomie o históriu a tradície obce. Tentokrát sa pozrieme na sčítanie ľudu, domov a bytov z roku 1970.

Na území bývalej Československej socialistickej republiky sa k 1. decembru roku 1970 konalo sčítanie ľudu, domov a bytov. V našej republike sa sčítavalo každých 10 rokov. Z domov boli spočítané všetky tie domy, ktoré boli označené popisným číslom. Sčítanie dokumentovalo úspešný rozvoj bývalej socialistickej spoločnosti.

Táto veľkolepá udalosť sa samozrejme nevyhla ani našej obci. Údaje o počte nadväzovali na výsledky z roku 1961, kedy bola po prvýkrát uplatnená zásada úzkeho vecného spojenia populačného, bytového a domového cenzu. V roku 1961 žilo v Nededži podľa vtedajšieho sčítania 711 občanov, v roku 1970 sa počet obyvateľov zvýšil na 790. V roku 1961 bolo v našej obci 103 trvalo obývaných domov, v roku 1970 už 143. Obývaných bytov v našej obci bolo v roku 1961 109 a v roku 1970 sa zvýšil počet na 146.

V Nededži žilo v tom roku 380 žien a 410 mužov, z toho 282 detí do 14 rokov, 402 občanov vo veku od 15 do 59 rokov a 106 ľudí nad 60 rokov. Z celkového počtu obyvateľov pracovalo v tej dobe len okolo 320, z toho viac mužov ako žien. Z jednotlivých povolání dominovali robotníci, tých bolo 222. Ostatných zamestnancov pracujúcich v iných oblastiach bolo 51 a 47 našich obyvateľov pracovalo v družstve. V obci žili občania najmä v dvojizbových bytoch, najmenej bolo 4 – izbových, ktorých bolo dokopy len osem. Z toho len 71 bytov bolo vybavených funkčným vodovodom, 52 kúpeľňou a len v 19 bytoch si kúrili ústredným alebo etážovým kúrením. V dnešnej dobe si už len ťažko vieme predstaviť byty alebo domy bez kúpeľne, ústredného kúrenia alebo vodovodu.

Dnes v Nededži žije dokopy 963 občanov. Počet sa prirodzene každý rok zvyšuje, pretože naša obec má výbornú polohu a je z nej blízko do všetkých obcí Terchovskej doliny alebo do Žiliny. Momentálne sa do našej dediny sťahujú aj kvôli závodu Kia, ktoré ponúka veľa pracovných miest.

Sčítanie ľudu je náročná robota, ktorá si vyžaduje veľa času a trpezlivosti. Ako sme mali možnosť nahliadnuť do kroniky, veľa našich predkov bolo nezamestnaných a žili v podmienkach, o ktorých sa nám nesníva ani v najhorších snoch. Doba ide dopredu, všetko sa modernizuje a všetko sa nám javí ako samozrejmé. Treba si však uvedomiť, že bez mnohých vecí by sme boli bezradní, a preto si ich vážme. Tak ako aj teplý rodinný krb a plný stôl počas vianočných sviatkov. Želáme Vám krásne vianočné sviatky, plné pokoja, lásky a najmä tepla a veľa krásne prežitých chvíľ s rodinou.

vaša Obecná kronika

Výsledky volieb v obci Nededza

do obecného zastupiteľstva a starostu obce

Počet osôb zapísaných v zoznamoch voličov:	729
Počet voličov, ktorým boli odovzdané obálky:	526
Počet odovzdaných obálok:	526
Počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby do obecného zastupiteľstva	517
Počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby starostu obce	521

Kandidáti, ktorí boli zvolení za poslancov obecného zastupiteľstva v poradí podľa počtu získaných hlasov:

1. Igor Štefanov, Ing.	Slovenská národná strana	328
2. Marián Cesnek, JUDr.	SMER-sociálna demokracia	265
3. Peter Vajda, PhDr.	Nezávislý kandidát	258
4. Miloš Janek, Ing.	Nezávislý kandidát	250
5. Milan Drábik	Nezávislý kandidát	235
6. Jozef Bíroš	Nezávislý kandidát	221
7. Juraj Hreus, Ing.	Nezávislý kandidát	202

Náhradníci – kandidáti, ktorí neboli zvolení za poslancov obecného zastupiteľstva v poradí podľa počtu získaných hlasov:

1. Vladimír Zajac, Ing.	Kresťanskodemokratické hnutie	191
2. Darína Janušová, Bc.	SMER – sociálna demokracia	173
3. Viliam Bollo, Mgr.	Nezávislý kandidát	163
4. Dušan Vajda, Ing.	Nezávislý kandidát	156
5. Marián Ďugel	Nezávislý kandidát	148

6. Marian Frniak, Ing.	Nezávislý kandidát	144
7. Vladimír Peňko	Nezávislý kandidát	120
8. Anton Vajda	Kresťanskodemokratické hnutie	87
9. Milan Pavlík	Kresťanskodemokratické hnutie	61

Počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov na funkciu starostu obce podľa poradia na hlasovacom lístku:

1. Jozef Bíroš	Nezávislý kandidát	82
2. Dušan Vajda, Ing.	Nezávislý kandidát	174
3. Peter Vajda PhDr.	Nezávislý kandidát	265

Za starostu obce bol zvolený:

Peter Vajda, PhDr.

Anna Zajacová
predseda miestnej volebnej komisie

KOMPETENCIE STAROSTU OBCE A POSLANCOV OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA

V komunálnych voľbách 27. novembra sme si zvolili poslancov obecného zastupiteľstva a takisto starostu obce. Preto prinášame v tomto čísle Nededžana základné informácie o právach a povinnostiach najvyššieho predstaviteľa obce a ostatných zástupcov.

Postavenie, kompetencie, funkcie, práva a povinnosti starostu obce a poslancov obecného zastupiteľstva stanovuje 4. Hlava Ústavy Slovenskej republiky v článku 69 a Zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.

Právomoci obecného zastupiteľstva:

- určovať zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce a s majetkom štátu, ktorý užíva, schvaľovať najdôležitejšie úkony týkajúce sa tohto majetku a kontrolovať hospodárenie s ním
- schvaľovať rozpočet obce a jeho zmeny, rozhodovať o prijatí úveru alebo pôžičky
- schvaľovať územný plán obce alebo jej časti a koncepcie rozvoja jednotlivých oblastí života obce
- rozhodovať o zavedení a zrušení miestnej dane alebo miestneho poplatku
- vyhlasovať hlasovanie obyvateľov obce o najdôležitejších otázkach života a rozvoja obce, zvolávať verejné zhromaždenia občanov
- uznášať sa na nariadeniach

- určovať organizáciu obecného úradu a určovať plat starostu a kontrolóra
- schvaľovať poriadok odmeňovania pracovníkov obce ako aj ďalšie predpisy
- zriaďovať a zrušovať orgány potrebné na samosprávu obce a určovať náplň ich práce
- udeľovať čestné občianstvo, obecné vyznamenania a ceny atď.

Poslanec obecného zastupiteľstva je povinný:

- zložiť sľub na prvom zasadnutí obecného zastupiteľstva
- zúčastňovať sa zasadnutí obecného zastupiteľstva
- dodržiavať organizačný a rokovací poriadok
- obhajovať záujmy obce a jej obyvateľov
- na požiadanie informovať voličov o svojej činnosti a činnosti obecného zastupiteľstva

Poslanec obecného zastupiteľstva je oprávnený:

- predkladať obecnému zastupiteľstvu i ostatným orgánom návrhy
- klaásť otázky starostovi a členom obecnej rady týkajúce sa výkonu ich práce
- požadovať od riaditeľov obecných podnikov a vedúcich ostatných právnických osôb vysvetlenie vo veciach týkajúcich sa ich činnosti
- požadovať informácie a vysvetlenia od fyzických a právnických osôb, ktoré vykonávajú v obci

podnikateľskú činnosť, vo veciach týkajúcich sa dôsledkov ich podnikania v obci

- požadovať vysvetlenia od štátnych orgánov vo veciach potrebných pre riadny výkon poslanskej funkcie

Kompetencie starostu obce:

- je štatutárnym orgánom obce v majetkovo-právnych vzťahoch obce a v pracovnoprávných vzťahoch pracovníkov obce
- je správnym orgánom v administratívnych vzťahoch
- zvoláva a vedie zasadnutia obecného zastupiteľstva
- rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo organizačným poriadkom obecného zastupiteľstva vyhradené obecnému zastupiteľstvu
- zastupuje obec navonok vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám
- podpisuje všeobecne záväzné nariadenia obce a uznesenia obecného zastupiteľstva
- vykonáva obecnú správu
- môže pozastaviť výkon uznesenia obecného zastupiteľstva, ak sa domnieva, že odporuje zákonu alebo je pre obec zjavne nevhodné

internet

Predstavujeme Vám ovce ROMNEY MARSH-KENT

Určite ste si všimli stádo ovečiek pasúcich sa nad našou obcou. Sú to ovce plemena Kent pochádzajúcich z Anglicka a radi by sme Vám ich predstavili.

Romney Marsh-Kent je polojemnovlnové, dlhovlnné, anglické plemeno s kombinovanou vlnovomäsovou úžitkovosťou. Bolo vyšľachtené v grófstve Kent za prispenia plemena Leicester. Plemenná kniha tohto plemena bola založená v roku 1897. Patrí medzi najstaršie plemena a v súčasnej dobe je značne rozšírené.

Je to plemeno stredného až väčšieho telesného rámca s dobre vyvinutou hrudou a pevnou kostrou. Hlava je krátka, široká a bezrohá. Chrbát široký a rovný, mulec a paznechty tmavé. Ovce sú prispôsobivé, ľahko sa aklimatizujú a dobre znášajú vlhké klimatické podmienky. Sú odolné

proti nákazlivej hnilobe paznechtov, červivosti pľúc a tráviaceho ústrojenstva. Vlna je biela a lesklá. Dajú sa s úspechom chovať od nížinných až po miernejšie horské oblasti. Plemeno sa vyznačuje veľmi dobrými pastevnými vlastnosťami, vyhovujú mu všetky spôsoby pasenia, vrátane celoročného.

Výkrm jahniat je potrebné ukončiť do 35 kilogramov živej hmotnosti (5 mesiacov), pri vyššej živej hmotnosti dochádza už k ukladaniu podkožného, aj vnútorného tuku. Výskyt vyššej tukovej vrstvy u vykrmovaných jahniat je možné eliminovať krížením s mäsovými plemenami. Materské vlastnosti a mliekovosť bahníc sú dobré. Jahnice možno pripúšťať už vo veku 10 – 12 mesiacov, pri živej hmotnosti 45 kg. Toto plemeno sa podieľalo na vzniku mnohých plemien na celom svete. Živá

hmotnosť bahníc dosahuje 70 – 80 kilogramov a baranov 100 – 120 kg. U nás sa chová od prvej polovice 90. rokov 20. storočia. Na Novom Zélande má najväčšie zastúpenie z chovaných oviec.

Pokračovanie o spôsobe chovu nabudúce, P. Škorvánek.

Z činnosti našich seniorov JDS v Nededzi za rok 2010

ZO JDS poriadala pre našich členov v tomto roku nasledovné akcie:

Autobusový zájazd do Turčianskych Teplíc, ktorý bol aj pre ostatných občanov z našej obce dňa 23. marca 2010. V mesiaci apríl sme sa zúčastnili na záhradkárskej výstave v Trenčíne a na spätočnej ceste sme si boli pozrieť zrenovovaný sobášny palác v Bytči. Dňa 25. júna 2010 sa naši siedmi seniori zúčastnili okresných športových hier v Žiline. Na športových hrách sme získali celkom:

4 x 1. miesto – Peťko Vladimír (3x), Šeliga Anton (1x)

1 x 2. miesto – Peťko Vladimír

5 x 3. miesto – Cesnek Justín (3x) Peťko Viliam (1x), Šeliga Anton (1x)

29. júna 2010 sme v Liptovskom Mikuláši na krajských športových hrách získali:

1 x 1. miesto – Peťko Vladimír

2 x 2. miesto – Peťko Vladimír (1x), Peťko Viliam (1x)

Hier sa zúčastnili štyria naši členovia.

Na celoslovenských hrách vo Svidníku sme sa nezúčastnili pretože disciplíny, za ktoré sme získali ocenenie na krajských športových hrách boli z programu hier vynechané.

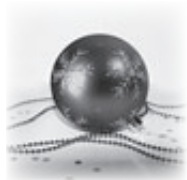
V auguste sme poriadali autobusový zájazd na poľnohos-

podársku výstavu Agrokomplex v Nitre. V mesiaci júl sme pre našich členov pripravili posedenie pri kvalitnom guláši v areáli OÚ. 2. októbra sme v rámci mesiaca „Október – úcta k starším“ usporiadali autobusový zájazd na výročný jarmok v Mošovciach a po prehliadke sme pokračovali do kúpeľov Turčianskych Teplíc.

Poslednú akciu, ktorú sme poriadali bol zájazd na kúpanie v Turčianskych Tepliciach dňa 18. 10. 2010.

V. M.

...zjavil sa anjelom, zve

VIANOCE TROCHU INAK

Opäť sa nám blížia najkrajšie sviatky roka – Vianoce. Večer 24. decembra si všetci sadneme k štedrovečernému stolu, zaspievame si vianočné koledy, rozbalíme si darčeky, o polnoci zjdem do kostola, počas ďalších dní navštívime našich blízkych a priateľov. Ako kresťania máme cez Vianoce pomerne rovnaké zvyky a tradície. Ako to však je pri iných náboženstvách? Slávia sa aj tam Vianoce? Posvietili sme si preto na ostatné dve náboženstvá, ktoré majú spolu s kresťanstvom spoločný základ, teda na judaizmus a islam a na to, ako sa tam trávia vianočné sviatky, resp. podobné sviatky.

Židovskou obdobou Vianoc, slávenou v decembri, je Chanuka alebo Sviatok svetiel. Tento sviatok sa začína 25. deň židovského mesiaca kisleva a trvá 8 dní. Je to pohyblivý sviatok podobne ako naša Veľká noc. Pôvod Chanuky spadá do obdobia Alexandra Veľkého. Ten vládol nad Sýriou, Egyptom a Palestínou, ale obyvateľov nechal vyznávať ich pôvodnú vieru. O storočie neskôr sa k moci dostal Antiochus IV., ktorý na rozdiel od Alexandra Židov presnasledoval a zakazoval im praktizovať ich náboženstvo. Židia proti tomu protestovali prostredníctvom dvoch skupín. Povstanie bolo úspešné, pri očisťovaní chrámu sa však našla iba jedna nádoba s olejom na svietenie v chrámových svietnikoch. Olej stačil maximálne na jeden deň. Avšak stal sa zázrak a olej vydržal celých osem dní, ktoré boli potrebné na prípravu nového oleja pre svietnik. A práve tento zázrak si pripomína slávenie Chanuky.

Chanuka sa teda slávi zapáľovaním svetiel na deväťramennom svietniku tak, že každý deň z ôsmich dní sa zapáli jedna sviečka. Svietnik je deväťramenný preto, lebo v strede horí svetlo, od ktorého sa zapalujú ostatné sviečky. Pri zapáľovaní svetiel by sa mala stretnúť celá rodina, každý chlapec a dievča by si mali zapáliť svoj vlastný svietnik. Jednotlivé sviečky sa zapalujú zľava doprava. Zapálený svietnik sa umiestňuje na dobre viditeľné miesto, aby mohol rozposielať posolstvo svetla do celého sveta.

S Chanukou sa spája aj niekoľko tradícií. Jednou z nich je hra o peniaze – drejdl. Jedlá sú takisto tradičné, neodmysliteľnou súčasťou je niečo pripravené na oleji, napr. latkes – niečo ako zemiakové placky, podlesníky, haruľa atď.

Pri zapáľovaní prvej sviečky Židia prednášajú nasledovnú modlitbu: „Tieto svetlá zapalujeme za divy a zázraky, za pomoc i zásahy, ktoré si konal pre našich otcov v dňoch tej doby, skrze svojich posvätených kňazov. Vo všetkých ôsmich dňoch Chanuky tieto svetlá sú posvätné a nie je nám dovolené používať ich, len sa na ne pozeráť, aby sme ďakovali a spievali chválu tvojmu veľkému menu, za tvoje divy, zázraky a za tvoju pomoc.“

Celosvetovo rozšíreným náboženstvom je tiež islam. Moslimovia síce neslávia Vianoce, ale podobným sviatkom je Sviatok obety. Je to jeden z najväčších islamských sviatkov. Názov je odvodený od toho, že dôležitým prvkom tohto sviatku je obetovanie zvierat – kravy, ovce atď. Obetovanie zvierat pripomína baránka, ktorého Abrahám obetoval namiesto svojho syna. Pred obetou sa odrieka zvláštna modlitba. V deň sviatku je každá moslimská domácnosť povinná vykonať obetu. Sviatok môže trvať dva až tri dni, ale predpísané obrady a modlitby sa musia uskutočniť hneď v prvý deň. Počas tohto sviatku je prísne zakázané držať pôst, pretože by sa tým poprel celý predmet sviatku, keďže tento deň by sa malo jedlo jesť s radosťou v srdci na pamiatku Božej hojnosti a jej poskytnutia ľuďom.

Aj keď sú tieto sviatky pomerne odlišné, jedno majú spoločné. Pri ich slávení sa stretáva celá rodina, prežíva vzácne chvíle vzájomnej blízkosti. A práve tento fakt je jednou z najkrajších podstát vianočných sviatkov. Takže – ŠTASNTÉ A VESELE VIANOCE V KRUHU RODINY!

K. M. + internet

Vianočná rozprávka

V jednej krajine na Východe žil pred dvetisíc rokmi mladý blázon. Ako každý blázon sníval aj on o tom, že sa raz bude múdrom. Miloval hviezdy. Nikdy ho neunavilo pozorovať ich. A tak sa stalo, že jednej noci objavili novú hviezdu len králi Gašpar, Melichar a Baltazár, ale aj tento blázon.

„Tá nová hviezda je jasnejšia ako ostatné“, myslel si. „To bude tá Kráľovská hviezda - narodil sa nový kráľ! Chcem mu ponúknuť svoje služby. Všetci ak je to kráľ, bude potrebovať určite nejakého blázna. Vydam sa na cestu a budem ho hľadať. Hviezda ma povedie. „Dlho premýšľal, čo by mohol novému kráľovi priniesť ako dar. Avšak okrem svojej bláznovskej kapucne, zvonkohry a jednej kvetiny nemal nič, čo by mohol darovať.

A tak sa z domova vydal na cestu.

Prvú noc ho hviezda priviedla do chudobnej chalúčky. Tam našiel dieťa, ktoré bolo chromé. Plakalo, pretože sa nemohlo hrať s ostatnými deťmi. „Ach“, pomyslel si blázon, „dám tomu dieťaťu svoju bláznovskú kapucnu. Potrebuje ju viac, ako kráľ. „Dieťa si bláznovskú kapucnu nasadilo na hlavu a šťastne sa rozosmialo. To bláznovi miesto poďakovania úplne stačilo.

Druhú noc ho hviezda zaviedla do krásneho paláca. Tam našiel dieťa, ktoré bolo slepé. Plakalo, pretože sa nemohlo hrať s ostatnými deťmi. „Ach“, pomyslel si blázon, „dám tomu dieťaťu svoju zvonkohru. Potrebuje ju viac, ako kráľ. Dieťa zvonkohru radostne rozohralo a šťastne sa rozosmialo. To bláznovi miesto poďakovania úplne stačilo.

Tretiu noc ho hviezda zaviedla do zámku. Tam našiel dieťa, ktoré bolo hluché. Plakalo, pretože sa nemohlo hrať s ostatnými deťmi. „Ach“, pomyslel si blázon, „dám tomu dieťaťu svoju kvetinku. Potrebuje ju viac, ako kráľ. Dieťa si kvetinku zobralo a šťastne sa rozosmialo. To bláznovi miesto poďakovania úplne stačilo.

„Teraz mu už nič nezostalo, čo by mohol kráľovi darovať. Bude lepšie, keď sa vrátim“, pomyslel si blázon. Avšak keď sa pozrel k oblohe, hviezda stála na jednom mieste a žiarila veľmi jasne jasnejšie ako kedykoľvek predtým. A v tom uvidel cestu k nejakej stajni v strede poľa.

Pred stajňou stretol troch kráľov a zástup pastierov, aj oni hľadali nového kráľa. Ten ležal v jaslách - malé, bezbranné dieťa. Mária, ktorá chcela práve na slamu prestrieť čisté plienky, sa bezradne pozerala a hľadala pomoc. Nevedela kam by dieťa položila. Jozef práve krmit osla a všetci ostatní mali plné ruky darov. Traja králi doniesli zlato, kadidlo a myrhu, pastieri vlnu, mlieko a chlieb. Len blázon tu stál s prázdnyimi rukami. Mária, plná dôvery, položila teda dieťa do jeho náruče. Tak našiel Kráľa, ktorému chcel v budúcnosti slúžiť. A taktiež vedel, že svoju bláznovskú kapucnu, zvonkohru a kvetinu rozdal deťom, aby mal miesto pre Dieťa, ktoré mu teraz so svojím úsmevom darovalo múdrosť, po ktorej tak túžil.

VIANOČNÝ DAR

Žili raz mladí manželka, veľmi chudobní, ale šťastní a plní vzájomnej lásky. Ona mala nádherné husté čierne vlasy stiahnuté do dvoch hrubých vrkočov, ktoré jej siahali priam po kolená. Hoci nebola krásavica, ale každý, kto ju videl, musel ju obdivovať pre jej vlasy. On bol úradník na tom najnižšom poste a jedine, čím by mohol vzbudiť záujem okolia, boli jeho zlaté vreckové hodinky. Zdedil ich po otcovi, ale bez potrebnej zlatej retiazky, ktorá visiac z jeho vrecka, by každého upozornila, že je ich majiteľom. Pochopiteľne, že veľmi chcel mať takú retiazku a ona o jeho túžbe vedela. Aj ráno na Štedrý deň si predstavovala jeho radosť, keby mu ju darovala. Nemala ale peniaze na nijaký vianočný dar, kdeže zlatú retiazku! Zrazu dostala nápad. Vybrala sa bez váhania do mesta, predala svoje krásne vlasy a utiekla k zlatníkovi. Kúpila mužovi zlatú retiazku, tú, ktorú on vždy do výklade obdivoval.

On keď išiel domov z úradu, si všimol, že vo výklade u zlatníka už nie je zlatá retiazka a zamrzelo ho to. Ale na jej mieste ležala krásna spona do vlasov. „To by bol pravý vianočný dar pre moju ženu“ - pomyslel si. Ani on neváhal, vymenil svoje zlaté hodinky za zlatú sponu do jej vlasov.

Pod vianočným stromčekom jej dal sponu do vlasov, ktoré si odstrihla a ona mu retiazku k hodinkám, ktoré predal... V ten večer boli nesmierne šťastní

„Nesťovaný bol národom...“

1. list Timoteovi kap.3, verš 16

VIANOCE – najkrajšie sviatky roka

Prešiel ďalší rok a opäť sú pred nami Vianoce. Sviatky, ktoré spájajú rodinu, pripomínajú kresťanské hodnoty a hlavne sú plné lásky a radosti zo splnených snov. V každom vianočnom Nedežanovi Vám poskytujeme informácie o Vianociach, ich tradícii, zvykoch, symboloch... Tentoraz Vám ponúkame články o pôvode a význame vianočných kolied a advente. Dúfame, že Vás nimi naladíme na správnu vianočnú nôtu a skrášlime vianočné sviatky. Prajeme krásne a veselé Vianoce, plné lásky, tepla, rodinnej pohody a radosti. Nech sa Vám splní všetko, po čom túžite!

Vianočné koledy – ich pôvod a význam

Na Slovensku sa s koledami ako piesňami stretávame najmä v predvianočnom a vianočnom období. Sú už súčasťou našej histórie a národného kultúrneho dedičstva. Ako sa formovali koledy a ako ich chápú vo svete?

Predpokladá sa, že samotné koledy ako oslavné piesne majú pôvod v Rímskej ríši – oslavách nového roka – calendae. Odtiaľ pochádza aj používanie tohto slova u rôznych národov a národnosti.

U Slovanov sa koledy zväčša chápú ako ľudové piesne spievané pri príležitosti veľkých cirkevných sviatkov napríklad v období Vianoc. Bohatú tradíciu majú u Slovákov, Čechov, Ukrajincov, Rusov a Bulharov. V Srbsku sa tieto oslavné piesne nazývajú tiež koleda, v Slovinsku kolednica, u Rusov, Ukrajincov a Bielorusov – коляда. V Poľsku majú tieto piesne tiež veľkú popularitu a nazývajú sa koledy. U týchto národov môže byť význam slova koleda chápaný širšie alebo naopak užšie ako ho chápeme my. Zároveň napríklad u Rusov a Poliakov je veľa kolied, ktoré nemajú len ľudový pôvod – boli skomponované. U Rumunov je koleda colinda, u Francúzov tsalenda u anglicky hovoriacich – Christmas Carol. U Grékov v Grécku a na Cypre je to Kálanda, u Nemcov a Rakúšanov je to Weihnachtslied.

Keďže Vianoce sú slávené v rôznych štátoch sveta, najznámejšie vianočné koledy a piesne boli prekladané do jazykov mimo svojho originálneho pôvodu. Medzi takéto najznámejšie skladby patrí Tichá Noc – Stille Nacht, ktorá bola predložená snáď do všetkých jazykov na svete. Vznikla v roku 1818 a jej autormi sú Joseph Mohr a Franz Xaver Gruber. Veľmi známa je aj koleda Adeste Fideles, ktorej autorom textu je John Francis Wade. Z latinského textu bola tiež preložená do rôznych jazykov sveta. In Dulci Jubilo patrí medzi najstaršie doteraz spievané koledy. Vznikla v prvej polovici 14. storočia a jej pôvodný text je latinsko-nemecký. Zaujímavý je aj pôvod vianočnej piesne Carol of the Bells, melódia ktorej pochádza z ukrajinskej piesne.

Aj keď nám už často splyva význam slov koleda a vianočná pieseň, vianočné koledy sa viažu k sviatku narodenia Ježiša Krista, kým vianočné piesne sú koncipované širšie a viažu sa k vianoč-

nému obdobiu, ako napr. Rolničky, Rolničky, O Tannenbaum, Jingle Bells. Koledy tak tvoria jednu zo súčastí vianočných piesní. Slová najznámejších kolied Vám chceme aj takto cez Nedežana poskytnúť, aby ste si s nimi mohli spríjemniť vianočné sviatky!

Búvaj Dieťa krásne

*Búvaj Dieťa krásne, uložené v jasle.
Búvaj, búvaj pachola, milostivé Jezulu,
budeme Ťa kolisať abys mohol dobre spať.*

*Ježišku náš milý, aby sa Ti snili,
veľmi krásne sny, veľmi krásne sny.*

*Drozdý a hrdličky, chystajte pesničky,
nech sa Dieťa poteší, na tom našom salaši.
spev škovránka sláviky, k tomu pekná muzika.*

*My budeme s Vami spievať za jaslami
Synu milému, synu milému.*

*Hory ticho buďte, dieťa nezobuďte.
Nech si ono podrieme, na slame a na sene.
Aj vy milé fialky, zavaňajte do dialky.*

*Zavejte Mu vône, Pánovi na tróne,
ticho sladúčko, ticho sladúčko.*

Tichá noc

*Tichá noc, svätá noc!
Všetko spí, všetko sní,
sám len svätý bdie dôverný pár,
stráží Dieťaťko, nebeský dar.
Sladký Ježiško spí, sní,
nebesky ticho spí, sní.*

*Tichá noc, svätá noc!
Anjeli zleteli,
najprv pastierom podali zvest',
ktorá svetom dnes dáva sa niesť:
Kristus, Spasiteľ je tu,
Tešiteľ sveta je tu!*

*Tichá noc, svätá noc!
Nezná tvár, lásky žiar
božsky rozsievá v jasličkách tam:
bije záchranná hodina nám
v Tvojom zrození, Boh Syn,
Ježiško, Láska, Boh Syn!*

Roľničky, roľničky

Hurá, už je sneh, rozlieha sa smiech.

Deti kričia, zvonček znie, biele mámenie.

Sneh je vôkol nás, svetú dáva jas.

Rozlieha sa zvonenie, zima je tu zas.

Roľničky, roľničky, kto vám dal ten hlas?

Ježiško maličký a či Mikuláš?

Roľničky, roľničky, prinášajú sneh,

piesne našej mamičky, Vianoce a smiech.

Starý vianočný príbeh

Žila raz jedna babička ktorá bývala sama. Deti nemala a muž jej zomrel veľmi dávno. Živila sa šitím obrusov a malých obrúskov, ktoré predávala na trhu. Bola jeseň, babička sa ako každý deň vybrala na trh. Na trhu kupuje zásoby jedla. Dom má na konci dedinky a pole má až v druhej dedine. Keď nakúpila, išla si domov zanievať vecí, ktoré nakúpila. Keď prišla okolo obeda, išla ešte pracovať do záhrady. Stretla tam susedku Máriu: „Tak čo susedka moja? Ako sa ti vodie?“ Ona veľmi mladá susedka s babičkou nikdy dobre nevychádzala, ale predsa jej odpovedala: „Nuž čo ti budem hovoriť bolo aj lepšie.“ Ale susedka sa dosť rada hádala a preto dodala: „A čo Vám ten hrášok nevyrástol suseda?“ A začala sa veľmi hlasno a naschvál smiať. Babička si nič z toho nerobila a začala okopávať. V tom vyšla druhá susedka Marta a opýtala sa: „A čo, susedka kedy budete oberať?“ „Viete čo, asi až zajtra?“ odpovedala. „No dnes už určite nie, idem o chvíľu sa chystať do kostola.“ Ako povedala, tak aj spravila. O chvíľu sa išla chystať. Keď prišla z kostola, išla si ľahnúť, lebo sa necítila dobre. Babičke každý deň plynul rovnako, takže ani nepocítila, že prišla zima. Všetko mala obraté a pivnicu mala plnú. Raz išla páliť smeti blízko pri jej domčeku a keď zapálila smeti, odišla na trhy. Keď bola na trhoch, počula že ľudia utekajú z jej uličky a kričia horí. V tom zbadala dym, ktorý sa vznáša z jej ulice. Dom jej horel a vyhorel do tla. Potom nemala kde bývať. Našťastie aspoň pivnica jej zostala a mala zásoby. Prišla tuhá zima a babička nemala kde bývať. Všetci susedia ju ľutovali, ale nikto ju nemohol k sebe ubytovať, veď všetci mali minimálne dvanásť detí. Len málokto mal do päť. O jej nešťastí sa prvá dozvedela susedka Mária, ktorá patrila akurát k tým ktorí mali tri deti. Celé dni rozmýšľala nad tým, či babičku zoberie k sebe. A prišli Vianoce. Všetci sa radovali, deti šantili, len babička bola za miestnym obchodom nešťastná. Nakoniec sa suseda Mária rozhodla, že babičku k sebe domov zoberie. Hľadala ju až do poobedia, až ju za obchodom našla. Keď ju našla, pekne sa jej ospravedlnila a zavolala k sebe. Na večeru už večerali spolu a začali vychádzať spolu dobre a všetky Máriine deti ju začali volať babička a tak babička strávila zvyšok svojho života u Márie. A babička aj všetci ostatní boli šťastní až do smrti.

internet

VIANOČNÉ ZAMYSLENIE

Každý pred Vianocami praje pokoj, radosť, lásku, rodinnú pohodu, vzájomné porozumenie, blízkosť a nieviem čo ešte. Ale prečo? Veď toto všetko by malo sprevádzať náš každodenný život. A nielen vzácne sviatočné chvíle pri vianočnom stromčeku. Kde máme toto všetko skryté počas roka? Ak to, že to vytiahneme len na Vianoce, spôsobuje svetlo vianočného stromčeka, tak navrhujem, aby sme stromček ani neskladali. Nechajme ho svietiť celý rok. Naivné a nemožné, že?

V dnešnej konzumnej spoločnosti sa to asi nenasí. Mám taký dojem, že každý by chcel veľa mať

a málo dať. Česť výnimkám. Sú aj takí (niekto povie „sprostí“), ktorí konajú dobro z naozaj nezištných dôvodov. Keď môžu, pomôžu. Nepýtajú sa, čo za to. A nemusí to byť len na Vianoce.

Správajme sa tak, aby sa nám láska, pokoj, radosť, porozumenie vryli pod kožu. Nech máme pokoru, ale aj správnu dávku sebavedomia a odvahy. Skrátka, nech máme Vianoce každý deň, ale bez tej predvianočnej nákupnej horúčky.

Tak šťastné a veselé.

MM

SLÁVENIE VIANOC

Sláveniu Vianoc vtláčilo v našom kultúrnom priestore osobitú tvár kresťanstvo. Podľa tradície prebratej zo židovstva slávia kresťania veľké sviatky už večer pred ich skutočným termínom.

Preto máme Štedrý večer 24. decembra a polnočnú svätú omšu v noci z 24. na 25. decembra. K slávnostne prestretému stolu si ľudia sadali podľa starého zvyku po objavení sa prvej hviezdy na oblohe. „Keď neskoršie zasadneme, budeme v lete meškať s robotou,“ pripomínalo sa v dedinských domoch. Po večeri sa deti rozbehli po susedoch spievať pod oknami koledy, za čo ich v každej rodine počastovali vianočnými dobrotami.

Slávnostná atmosféra vrcholila polnočnou svätou omšou, ktorá patrila medzi najnavštevovanejšie a nadobúdala dokonca ekumenický charakter, pretože v tento deň prichádzali do kostola aj neveriaci alebo príslušníci iných náboženstiev. Na mnohých miestach sa táto omša nazýva utiereň, čo je odvodené od slova utro, jutro - ráno.

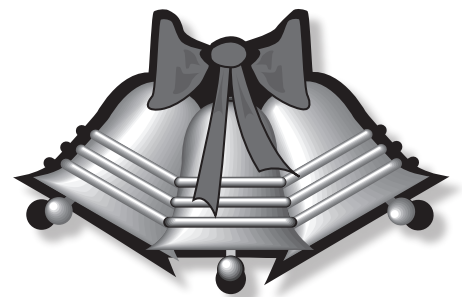

Hneď zrána na sviatok Božieho narodenia – 25. decembra, sa slúžievala tzv. pastierska omša. Dopoludnie bolo plné vinšov a žičení, po hlavnej svätej omši sa však ľudia ponáhľali domov, lebo vraj kto dobehol prvý pred dvere, prvý obstál v prácach na poli, prvý skončil jarné aj letné roboty, pozvážal z poľa úrodu a predbehol ostatných s mlatbou. Zvyšok dňa charakterizovalo domáce silencium (ticho). Platil prísny zákaz všetkých prác, na obed sa len prihrli jedlá od večera a rušiť sviatočný pokoj návštevami sa považovalo za spoločenskú netaktnosť. Ľudia sa mali zamýšľať nad príchodom Spasiteľa na svet a ďakovať Bohu za túto milosť.

Atmosféra druhého vianočného sviatku, zasväteného prvému mučeníkovi - svätému Štefanovi, bola omnoho voľnejšia. Mládenci vyberali od dievčat „sviatočné“ za postavenie vianočného stromu uprostred dediny a za výzdobu chrámovej lode. Popoludní hrávali divadlá a večer patrili svätoštedfianskej veselici. Až touto tanečnou zábavou sa vlastne končilo pôstne adventné obdobie, keď boli hlučné svadby a iné radovánky zakázané.

Sviatočnú atmosféru čiastočne zopakoval silvestrovský večer, podobný najmä jedálnym lístkom tomu Štedrému. Vyvrcholením bol sviatok Troch kráľov alebo Zjavenia Pána 6. januára a následná nedeľa, ktorá je posledným vianočným dňom. Po tomto termíne sa v kostoloch prestanú spievať vianočné piesne, odstraňuje sa vianočná výzdoba a betlehemy môžu ostať iba v bočných kaplnkách.

internet

Každý deň budú vraj Vianoce

– Lojzo

*Slávnosťi bolo, už hádam dost
každý má svoju pravdu práv.
Čertové kolo, vyliata zlosť
nik nie je zajko ani páv.*

*Len v dávných bájkach, víťazí česť
rozum a láska nevinná.*

*Čoraz viac pravdy, má tvrdá päť
bude to liečba povinná.*

Refrén:

*Každý deň, budú vraj, Vianoce
ticho šepkajú, ľudia po vonku.*

*Už sa nám pozlátko ligoce,
čo však ukrýva
iba kamienok či sladkú salónku.*

*Súbrvezdí právo a modrý koč,
čo nám len zriedka zastaví.*

*Ľudí tak málo na úzku loď,
ktorá má modré zástavy.*

3 x Refrén:

*Každý deň, budú vraj, Vianoce
ticho šepkajú, ľudia po vonku.*

*Už sa nám pozlátko ligoce,
čo však ukrýva
iba kamienok či sladkú salónku.*

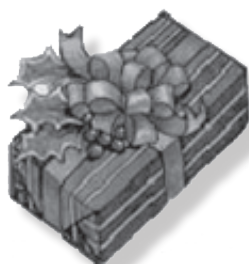

A opäť prišiel...

V nedeľu podvečer sviatku sv. Mikuláša prišiel sv. Mikuláš i medzi naše deti do Nededze.

Prišiel, ako deťom sľúbil, a tento krát im balíčky už doviezol na sánkach. I keď bola zima, deti recitovali básničky, spievali pesničky a za odmenu dostali sladkosti. Hneď, ako začali naši najmenší škôlkari recitovať, zasvietil sa náš tohtoročný prekrásny vianočný stromček, ktorý pripravili členovia Obecného hasičského zboru. V tejto predvianočnej nálade Mikuláš sa s deťmi zabavil, všetkých odmenil a samozrejme sľúbil, že na budúci rok príde opäť, len ich poprosil, aby boli dobrí, poslúchali a on sa bude opäť tešiť prísť do Nededze.

Podakovanie patrí všetkým, ktorí prispeli k zdarnému priebehu „Mikuláša“ a p. Jozefovi Trnovcovi za príspevok pre deti. A. G.

Mikuláš

*Deti, ja som Mikuláš,
modlite sa Otčenáš.*

*Mrcha deťom nesiem korbáče,
dobrým orechy a koláče.*

*Na stole je kapor a iné dobroty,
uprostred sviečka a stromček*

oproti.

*Nech vládne pohoda v dnešný
deň sviatočný,*

nech plný lásky je tento čas

vianočný

SILVESTER

Dnes toľko oslavovaný sviatok sa pôvodne nespájal so žiadnymi zvláštnymi zvykmi. Dátum 1. januára síce ako prvý novoročný deň prijali kresťania spolu s juliánskym kalendárom, ale koniec kalendárneho roka pripadal počas storočí v jednotlivých krajinách na rôzne dátumy (1. marec, 25. marec, 25. december, Veľkú noc). A začiatok cirkevného roku sa oslavuje po prvej adventnej nedeli, ktorá nastáva najskôr 27. novembra a najneskôr 3. decembra.

Silvestrovská noc získala na význame, až keď sa v priebehu 16. storočia vo väčšine západokresťanských krajín ustálil gregoriánsky kalendár. Pre svoj pohanský pôvod (oslavy nového roku v starom Ríme sprevádzala neviazaná radosť) sa oslavy posledného dňa roka netešili obľube v cirkevných kruhoch. Až hospodársky rozvoj v 19. storočí a s ním spojená viera v príchod nového zlatého veku premenili silvestrovskú noc na jednu z najbujarejších.

Sv. Silvester

Posledný decembrový deň je v rímskej liturgii zasvätený pamiatke pápeža Silvestra I. (východná cirkev oslavuje sviatok sv. Silvestra až 2. januára). Pramene uvádzajú, že sa Silvester narodil ako rímsky občan niekedy v polovici 3. storočia. Kňazské svätenie prijal ešte pred začiatkom prenasledovania kresťanov, ktoré vypuklo na konci 3. stor. Počas prenasledovania sa asi ukrýval na Monte Soracte neďaleko Ríma. Po smrti pápeža Miltiada bol 31. januára roku 314 zvolený za rímskeho biskupa. Podľa legendy mu cisár Konštantín I. Veľký udelil dočasné panstvo v Taliansku a postavenie primasa (nadradenosť ostatným biskupom). Za Silvestrovho pontifikátu zasadal v roku 325 prvý ekumenický koncil v Nice. Silvester sa ho však osobne nezúčastnil, iba potvrdil jeho závery. Počas svojho života dal postaviť kostol nad Priscilinými katakombami, v ktorých bola pochovaná rada kresťanských mučeníkov. Po smrti bol v nich v roku 335 pochovaný. Silvester je jedným z prvých uctievaných svätcov a jeho kult sa rozšíril do celej Európy. To, že sa v poslednom dni roka pripomína práve sviatok pápeža Silvestra, má aj symbolický význam: pápež Silvester I. vládol v čase, kedy skončil vek divokého prenasledovania kresťanov a začal vek nový. Žil na konci dejín starovekého sveta a súčasne na začiatku novej epochy písanej kresťanskou cirkvou.

Pranostiky

Jedna z najznámejších silvestrovských pranostík odporúča sledovať vietor, ako je zrejmé z jej znenia: Ak na Silvestra južný vietor duje, priaznivý rok to ohlasuje, západný vietor nám sľubuje veľký prídel rýb, severný zimu i fujavice a severovýchodný prináša neprijemnosti i nepohodu. Všeobecne sa vraví: Ak je posledný deň v roku veterný, v lete býva spara. Menej radosti z prudších pohybov vzdušných prúdov majú pestovatelia vína, keďže údajne stále platí: Ak sú na Silvestra vetry a svietí slnko, dobrého vína sa v nasledujúcom roku ne-dočkáme.

Počasia na Silvestra vraj veľmi spoľahlivo naznačuje, akého počasia sa dočkáme v budúcoročnom júli. Predošlé generácie nám v jednej z počasových múdrostí poslali aj takéto svedectvo: Zima, ktorú koniec roka nesie, ešte dlho s nami trasie.

Kto by nepoznal pranostiku: „Ako na Nový rok, tak po celý rok?“ Čo to ale pre nás znamená? Určite by sme mali vyniesť všetky odpadkové koše, vy-

žehliti bielizeň, aby nikde nezostal nejaký „rest“. Čo je ale najdôležitejšie - budme na sebe milí a dobrí!!! Ak sa budete cítiť šťastní v tento deň, potom by sa vám šťastie nemalo vyhýbať ani v novom roku.

Zvyky a obyčaje

Z predkresťanských osláv konca roka sa dochoval celý rad zvykov, ktoré sa postupne stali súčasťou rozlúčenia sa so starým rokom a privítania roka nového. Z predkresťanských dôb u nás pretrvávala obyčaj ľudových veselíc. Na dedinách navštevovali obydlia „ometačky“, do čierneho oblenené chudobné ženy. Hlavy mali obviazané bielou šatkou tak, aby nad čelom bola strieška. Ometačky trikrát zaklopali, než vošli. Mlčky pristúpili k sporáku a trikrát ho vymietli so slovami: „V mene Otca, Syna i Ducha svätého“. Sporák potom v novom roku dobre hrial a na platni sa nič viac nepripálilo. Za pranie všetkého dobrého dostali od domácej peňažitý dar.

Počas dňa bolo treba zabezpečiť prosperitu rodiny a hospodárstva viacerými opatreniami. Platí zásada, nič z domu nevynášať ani nepožičiavať, pretože by to v budúcich dňoch chýbalo veľmi zlým znamením bývajú aj dnes nečakané vizity najmä cudzích žien. Záhradkár, ktorého celý rok jedujú krtince, môže vyskúšať silvestrovský zvyk starých gazdov, ktorí pozorne rozhrabali krtie kopčeky - tie sa vraj potom neobjavia. Gazdinám, ktoré chceli mať od kráv veľa mlieka, prichodilo obehnuť po východe prvej hviezdy s prázdny šachtárom kostol. Gazdu, pomedzi nohy sypal hrabavý hydine zrno, aby niesla veľa vajec. Podľa ľudovej povery hospodárka nemala počas silvestrovskej noci mať vyvesenú bielizeň, inak by niekto zomrel.

Ľudia si mali nájsť počas dňa, najlepšie podvečer, chvíľku na sviatočné rozjímanie. Prehodnotiť v myslí priebeh celého končiaceho sa roka a v tichej modlitbe poďakovať Stvoriteľovi za všetko dobré, čím nás obdaril. Na dedinách v Liptove a Spiši bývalo na Silvestra, v predvečer Nového roka, ticho. Ľudia po krátkej pobožnosti v kostole prežívali odchod posledného dňa roka v tichosti. V minulosti sa na Silvestra neuskutočňovali ani zábavy - tancovalo sa až na „Tri krále“. Dávnym pekným zvykom silvestrovskej noci je spoločný spev obyvateľov dedín, ktorí sa pred polnocou zhromaždia pri kostole alebo zvonici a vedno sa prespievajú do Nového roka.

V tento deň sa opakovali zvyky zo Štedrého dňa, aby sa umocnil ich účinok. Všetko, čo sa za

deň v domácnosti stalo, malo sa počas budúceho roka opakovať. V Čičmanoch chodievali v tento deň „babki“ čiže mládenci preoblečení do ženských šiat s obrúskami na hlavách. Chodili po dedine večer a navštevovali rodiny, v ktorých boli dievčence na vydaj. Za návštevu ich domáci pohostili.

Na zaručenie veselého, šťastného roka skúste toto: v podvečer nového roka natiahnite všetky hodiny v dome (alebo vymeňte batérie). Pred polnocou otvorte okno (nech je akákoľvek zima) a nechajte starý rok odísť a vpusťte nový rok. Skúste zabezpečiť, aby prvá osoba, ktorá navštíví váš dom po polnoci, bola vysoká a tmavá. Čím je táto osoba vyššia a tmavšia, tým budete mať viac šťastia.

Dobrá nálada sa udržiavala aj na Nový rok. Rodina, susedia a známi sa navzájom navštevovali, pričom si priali všetko najlepšie. Bola rozšírená povera, že to, čo človek robí na Nový rok, to bude robiť aj celý zvyšok roka.

Jedálny lístok

Jedálny lístok býval na sv. Silvestra väčšinou rovnaký ako cez Štedrý večer. Zvyk jeť o polnoci ovar, krúpy a chren s jablkami pre šťastie pochádza až z 19. storočia. Každý člen rodiny sa mal na Nový rok dobre najesť, aby počas nastávajúceho roka netrpel hladom. Neservírujte na Nový roky hydinu, aby vám neuletelo šťastie. Zajac na tanieri by znamenal, že šťastie ufujazdí ako ušiak a ryba, že nám naše šťastiečko nenávratne odpláva. Preto dedinčania majú v kapustnici klobásky, údené i bravčovinu a na nočné pohostenie na misách zabíjačkové špeciality, šunku a iné lahôdky. Na stoloch nesmie chýbať makový koláč a rekvizity, ktoré už poznáme zo Štedrého večera - med, obľátky, cesnak, jablčka, orechy, šošovica aby sa rozmožovali peniaze a ďalšie. Gazdiná dodnes veľmi pozorne dbá, aby v svietniku bola pred večerou úplne nová svieca. Ľudia vókol stola si vždy pozorne všimali, aký má kto za sebou tieň - ak býval dlhý a zreteľný, nebolo sa po polnoci čoho obávať.

Popoluška dostane tri oriešky. Otvorí prvý - nič. Otvorí druhý - nič. Otvorí tretí, z neho vykukne červík a hovorí:
- Trapas, čo?

- Prečo je ráno rosa?
- Lebo Zem sa pri otáčaní poriadne zapoti...

- Prečo Boh stvoril ženu tak, že zobral Adamovi rebro?
- Aby demonštroval, že z krádeže nič dobré nevzide...

Manželka vyčíta manželovi:
- Ja tomu vôbec, ale vôbec nerozumiem. Ako môžeš celú dovolenku presediť v krčme?
- No vidíš, nerozumieš tomu a predsa do toho kecaš!

Nápis na tričku pyrotechnika:
„Ľudia, ak ma budete vidieť utekať, snažte sa ma predbehnúť!!!“

Vážení spoluobčania,

v rýchlom behu dní nášho uponáhľaného sveta prišiel čas Vianoc. Čas sviatočný, čas výnimočný, čas priam zázračný. Prišiel nám prítomnosť, znášanlivosť, láskavosť a potešenie, ktoré sa ako prirodzené vlastnosti človeka na Vianoce prejavujú v najčistejšej podobe úprimnosti ľudských citov. Cítíme vzájomnú spolupatričnosť, náklonnosť svojich najbližších, no hlavne cítíme vôňu domova. V príjemnom teple domov iste budú znieť aj vianočné koledy a modlidby. Ako poďakovanie za minajúci sa rok i ako prosba za zdravie a spokojnosť do budúcnosti. Niekde i ako spomienka na tých, po ktorých zostalo pri stole prázdne miesto.

Tiché a úprimné rozhovory pri sviečkach, bez náhlenia, plné pochopenia, radosti a potešenia z prítomnosti najbližších zanechávajú stopy v človeku na celý život. Preto si vážme jeden druhého a zachovajme si slávnostné chvíle z vianočných a novoročných sviatkov po celý rok.

S Vianocami aj tak trochu bilancujeme. Práve tento rok bol určite pre Vás, ale aj pre mňa náročný. Bol štedrý na povinnosti, ktoré som prevzal, a ktoré mám plniť v záujme občanov našej obce. Pri tejto príležitosti sa Vám chcem poďakovať za účasť na voľbách do orgánov samosprávy obcí, ktoré sa konali dňa 27. novembra 2010. Ďakujem všetkým za prejavenú dôveru, svojim konaním a prácou sa budem snažiť Vás nesklamať. Chcem presadzovať záujmy všetkých občanov, zveľaďovať a zvyšovať úroveň kvality života v našej obci. Dúfam, že spoločnými silami, s obecným zastupiteľstvom, s Vami spoluobčania, sa nám naše predsavzatia podarí splniť. Na to je

potrebné veľa úsilia, práce, jednaní, projektov, ale i dobrej vôle, spolupráce ochoty a tolerancie.

Osobne – za seba – želim Vám do nastávajúcích krásnych vianočných dní, nech sú naplnené spolupatričnosťou človeka k človeku. Prajem Vám vnútornú silu, stály zmysel pre radosť z malých i veľkých vecí života. Veľa zdravia, životnej iskry a potešenia z najbližších a ľudí blízkych Vášmu srdcu. Požehnané vianočné sviatky želim tiež našim dôchodcom, chorým občanom prajem skoré uzdravenie, veľa psychických a fyzických síl.

Zaželajme si nádherné Vianoce a pokoj v duši nech sa udrží po celý budúci rok.

**Až sviatočné zvony odbijú polnoc
a oznámia príchod čarokrásnych Vianoc,
zabudnite hneď na všetky starosti
a prežite chvíle v zdraví, šťastí a radosti.**

Peter Vajda

Na stromčeku sviečka svieti, pokoj, šťastie nech k Vám letí.

A keď rozžiaria sa Vaše tváre, by hojnosti ste mali stále.

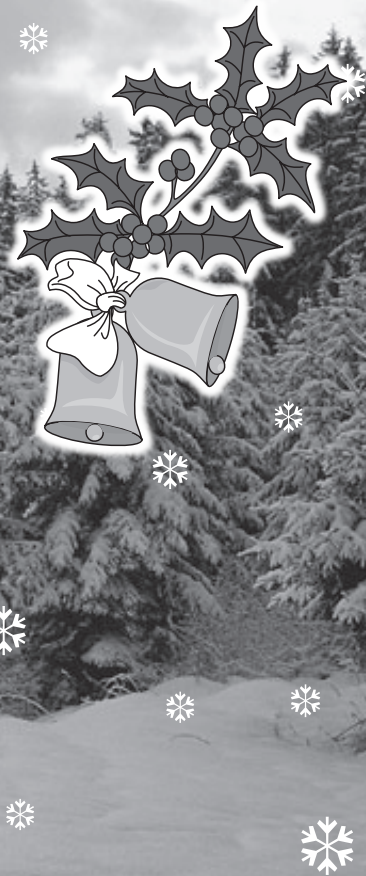
**Nový rok nech pomaličky vsunie šťastie do kapsičky,
aby nespravili ste chybný krok pre celučičký ďalší rok.**

**Radostné prežitie vianočných sviatkov a veľa šťastia,
zdravia v novom roku 2011**

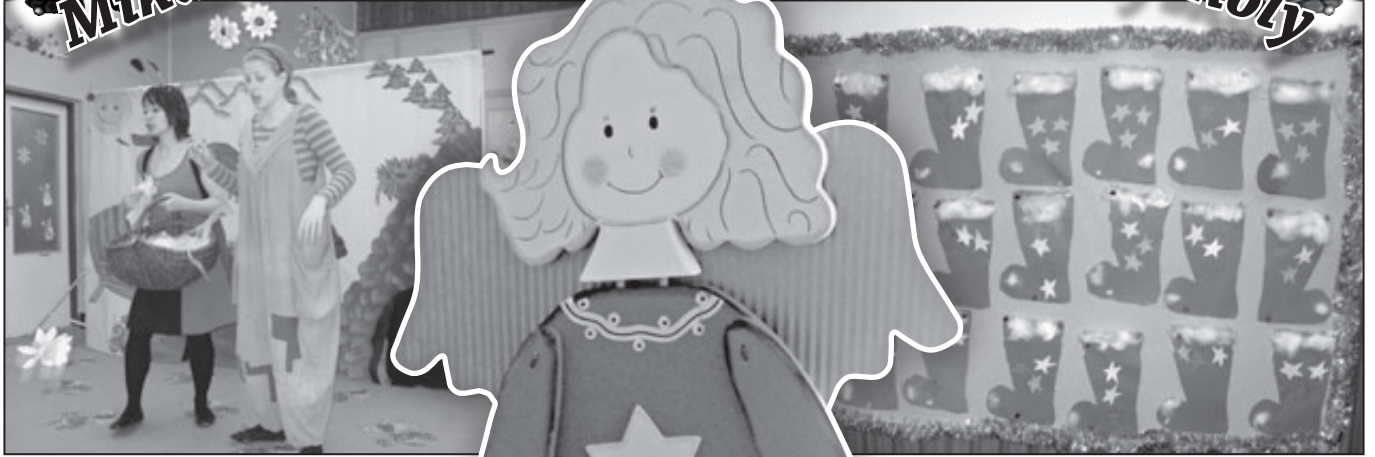
želá

**starosta obce
a poslanci obecného zastupiteľstva**

pf 2011

Mikuláš neobišiel ani deti z materskej školy

**Detičky si pozreli
pekné divadielko...**

**Za odmenu
dostali balíčky...**

**Vianočná výzdoba
spríjemňuje čakanie
na Ježiška...**

